

Nr 779

Av herr Rimmerfors m. fl., angående eftervården av alkoholskadade m. fl.

(Lika lydande med motion nr 626 i Första kammaren)

Det är en allmän iakttagelse att personer, som visat sig inte kunna klara påfrestningarna i det moderna samhället med alla dess ökade komplikationer och som därför samhällseliga vårdorgan måste taga hand om, i alltför många fall redan vid sin första återkontakt med samhället (vid permittering eller provutskrivning) reagerar på sådant sätt att de ånyo snabbt blir vårdbehövande och måste återföras till institutionell vård. Mest iögonfallande är detta fallet med nykterhetsvårdens klientel, men även stora grupper av kriminalvårdens och mentalsjukvårdens klientel löper ungefär lika stor risk att komma i sådana svårigheter, att slutna vård måste återupptagas. Ett dominerande inslag i reaktionsmönstret vid recidiven är missbruk av alkoholdrycker och andra narkotiska medel.

För att allmänt höja eftervårdens standard och söka hindra de många omedelbara återfallen har man på senare tid — utöver ökad vikt vid bostads- och arbetsanskaffningen — sökt främja kontakten mellan intagna på vårdinstitutionerna inom åsyftade vårdområden och de blivande övervakarna (eller tillsynsmännen) genom att de senare utses på tidigt stadium under pågående institutionell vård och beredes tillfälle att besöka blivande klienter, medan de är kvar på institutionerna. Likväl sker ofta tidiga återfall och detta inte sällan redan på resan till den plats, där eftervården skall igångsättas, genom kontakt med personer vilka av missriktad välvilja eller oförstånd bjuder på eller förmedlar alkoholdrycker eller andra narkotika.

Vid inställande för att påbörja institutionell vård åtföljes den blivande vårdtagaren ofta av någon person, som fungerar som hans vårdare (representant för något öppenvårdsorgan eller i vissa fall polisman). Eskort vid återvändande till samhället är dock inte lika vanlig, även om denna metod för att söka hindra omedelbara återfall börjat tillämpas i en del fall.

Enligt vår mening bör avgående klient från människovårdande institutioner, i första hand nykterhetsvårdsanstalterna men eventuellt även kriminalvårdens och mentalsjukvårdens institutioner, rutinemässigt avhämtas vid institutionen och åtföljas av övervakaren (eller annan lämplig person, t. ex. anstaltsfunktionär eller lämplig medlem av Länk-rörelsen, i syfte att hindra den avgående vårdtagaren från att komma på avvägar och hjälpa honom att

i stället genast inställa sig på arbetsplatsen resp. i bostaden. Säkerligen kan på detta sätt den första samhällskontaktens extra påfrestningar lättare övervinnas. Vårdtagaren lider ju inte sällan av stark oro inför permitteringen eller provutskrivningen, vilken oro han naturligt nog i många fall är aktivt benägen att söka döva med alkohol eller något annat narkotikum redan på återvägen till samhället. Han behöver därför få särskilt stöd inför och vid återgången till livet ute i samhället. Det synes angeläget att ordningen med diskret eskort åt klienter inom ovan nämnda vårdområden vid deras återvändande till samhället direkt regleras genom bestämmelser därom inbefattande även föreskrifter om hur uppkommande resekostnader skall täckas. Enligt vår mening synes dessa kostnader böra bäras av statsverket.

Med stöd av vad sålunda anförts får vi hemställa, att riksdagen hos Kungl. Maj:t anhåller om åtgärder till reglering av en sådan ordning av eftervården av alkoholskadade (ev. även av kriminella samt vissa mentalsjukvårdsfall), att denna i normalfallet inledes med att vederbörande övervakare (tillsynsman) eller annan lämplig person avhämtar den vårdade vid vårdinstitutionen för att sedan medfölja honom på återresan till bostadsorten och introducera honom där (främst på arbetsplatsen, i Länkorganisation eller annan stödande organisation etc.).

Stockholm den 26 januari 1964

Einar Rimmerfors

Daniel Wiklund

Märta Boman

Sven Antby

Einar Hægglom

Alvar Andersson

i Knäred